

Şirul acuzaţiilor de plagiat în literatura română se completează, în 1979, cu „cazul Incognito”. Un roman de Eugen Barbu, ajuns la al treilea volum în 1978, este pus sub acuzaţia de plagiat: O sumară discuţie de presă este urmată de o discuţie cu uşile închise la Uniunea Scriitorilor, care publică, în „România literară” din 23 februarie 1979, o ştire prin care cititorul era invitat să afle că organismul ales ai acestei organizaţii profesionale a dezavuat „procedeul plagiatului” folosit în Incognito, III. După cum vedem aici, lucrurile stau întrucât va diferit de acuzaţia de plagiat adusă, să zicem, lui Coşbuc. Acesta a fost atacat de N. Lizu şi apărat de D. EvolceanU. Chestiunea ă-a desfăşurat în public. Niciun sinedriu nu s-a întrunit pentru a decide dacă G. Coşbuc va fi sau nu dezavuat. Şi, astfel, G. Coşbuc intră în memoria posterităţii fără etichete instituţionale. Acuzaţia adusă lui Caragiale a fost chemată în faţa justiţiei de marele comediograf. Dar procesul n-a slujit la nimic. Acuzatorii lui Caragiale au scăpat cu faţa curată. Noutatea în „cazul Incognito” nu stă în faptul că s-a adus o acuzaţie de plagiat, care nu e nici prima, nici ultima în literatura română, ci modul în care s-a urmărit etichetarea autorului lui Incognito. Recapitularea acestui caz de istorie literară, care a pasionat pe amatorii de literatură şi pe unii literaţi, este necesară, cer atât mai mult, cu cât până acum n-au fost adunate la un loc toate faptele legate de acest caz, iar atunci când s-a încercat o

reconstituire, ea a avut în vedere numai anume elemente, lăsând, după cum vom vedea, altele pe dinafară, formulând în plus afirmaţii fără acoperire. Prima dintre ele este şi cea mai puţin justificată. „La sfârşitul anului 1978 şi începutul anului 1979, opinia publică scriitoricească (şi nu numai ea) a fost confruntată cu un caz fără precedent în întreaga noastră istorie literară: cazul romanului «Incognito» voi, III”, de Eugen Barbu. Aşa începe articolul „Un manechin numit «Incognito» * din volumul „Lancea lui Achile” de Mircea Zaciu. Acuzaţiile de plagiat nu-s o raritate în literatura română şi este inexplicabil cum un istoric literar atât de avizat ca Mircea Zaciu, să considere acuzaţia de plagiat în 1979 lipsită de precedente. Aceste precedente sunt de o evidenţă agresivă în istoria noastră literară. Reconstituirea lui Mircea Zaciu începe cu un articol din „Ramuri”, 1978, al lui Marin Sorescu, şi continuă cu un interviu pe care Eugen Barbu îl dă, tot în ’78, revisteh „Flacăra”. Dar Eugen Barbu a mai fost supus o dată acuzaţiei de plagiat.

Princepele (din 1969) se deschide cu următorul Avertisment”: „În dorinţa autorului de a reda cât mai fidel epoca fanariotă, el anunţă pe cititor că a folosit fragmente din texte vechi bisericeşti, cronici ale timpului, precum şi documente autentice, începând de la scrieri particulare şi până la acte oficiale. În această privinţă nu are nicio pretenţie de originalitate, după cum nu a dorit să facă o reconstituire istorică fidelă a vreunei domnii. Romanul acesta este o sinteză, un basm şi o operă lirică în acelaşi timp, cine vrea s-o ia în alt fel, nu o face decât pe răspundere proprie”.

Între personajele cărţii, câteva sunt evident cu cheie (Cuful, Spandone, Buhuş etc.), revanşa în scris a prozatorului asupra colegilor care l-au scos de la revista „Luceafărul” în 1968. La scurt timp după apariţia cărţii, yprin pana lui Fănuş Neagu, „România literară” a denunţat Princepele ca operă plagiată. Cum acuzaţiile de plagiat priveau mai ales descrierea unor bijuterii de epocă împrumutate după Odobescu, chestiunea s-a resorbit de

Ha sine:

Cu alte cuvinte, istoria „cazului Incognito” are o… preistorie. Princepele a fost acceptat de cititori şi critică cu aprecieri superlative şi a intrat în manuale. Ejugen Barbu şi-a văzut, astfel, confirmată maniera de lucru pe care o va aplica apoi şi în Incognito.

Eugen Barbu n-a râm as însă indiferent la campania deschisă împotriva lui în paginile „României literare”. Din 1971 a început să publice Caietele Princepelui „jurnal de lectură şi de mărturii de scriitor”, care au ajuns la opt volume şi au, între alte teme, şi pe aceea a Istoriei plagiatului. Caietele Princepelui, 3, din 1973 se ocupă, de exemplu, pe larg de „colajele” sau „plagiatele” din literatura antică, spre exemplu, ori de colaborarea plină de peripeţii dintre Al. Dumas şi „negrii” săi. Intenţia scriitorului este de a se deschide o perspectivă istorică adecvată asupra problemei.

Cazul Incognito începe deci mai înainte decât se afirmă în singura lui recapitulare de până acum şi firesc pentru oricine se ocupă de el este să citeze avertismentul din capul primului volum al romanului: „Ca material documentar; autorul a folosit diverse texte din diverse publicaţii, cărţi: apă* rutela noi sau în alte ţări, de autori mai mult sau mar puţin cunoscuţi, din dorinţa de a da autenticitate faptelor descrise. Cititorul poate recunoaşte cu uşurinţă acele scurte fragmente”.

Scriitorul îşi previne cititorul, fie el amator, fie el critic, asupra caracterului compozit al scrierii sale, pe care o subintitulează semnificativ „cine-roman”. Iar tprevenirea a fost dublă: o dată prin Princepele, a doua oară prin Incognito. Despre primul şi al doilea volum din Incognito critica a scris normal, fără a discuta metoda şi a contesta cartea şi autorul. Mai mult, în „Luceafărul”, într-un eseu despre Pandrea, Eugen Barbu atrage din nou atenţia asupra modului cum a scris toate paginile din Incognito care-l privesc pe Paul Candrea, alias Petre Pandrea: prin metoda „colajului” („Luceafărul”, 29 iulie 1978). Dar critica nu s-a sesizat nici atunci, după cum n-a acordat

atenţie nici încercărilor de clarificare teoretică şi istorică întreprinse de Eugen Barbu în toate Caietele Princepelui.

Bilanţul exact al acestui prolog al cazului este următorul: ca redactor-şef ai „Luceafărului”, Eugen Barbu intră în conflict cu o parte a scriitorimii bucureştene şi, în cele din urmă, e obligat să părăsească revista. În a doua etapă, Eugen Barbu publică romanul Princepele, urmat de Caietele Princepelui, pentru care este atacat în presă, rezultatul rămânând de această dată incert. Eugen Barbu continuă să scrie pamflete şi să publice cărţi, între care Incognito. Între timp, în 1970, el devine redactor-şef la revista „Săptămâna”.

„Cazul Incognito UI” începe, într-adevăr, sub semnătura lui Marin Sorescu (lansat şi format, de altfel, în „Luceafărul” de Eugen Barbu), în revista „Ramuri” (15 decembrie 1978), care ia în deriziune întreaga carieră literară a lui Eugen Barbu, sub pretextul unei cronici literare la Incognito III. Romanul, considerat „hibrid şi mozaica!”, e văzut ca o „senzaţie a anului 1978”. Acuzaţia de plagiat nu se formulează făţiş, ci se insinuează: „Eugen Barbu, ori a primit moştenire o mare bibliotecă, ori cineva i-a împrumutat un important transport de cărţi şi i le cere înapoi”, scrie Marin Sorescu, pentru a caracteriza ceea ce i se pare a fi folosirea netopită în incognito III a şcestui transport de cărţi.

Textul lui Marin Sorescu nu are caracterul unei cronici literare, ci al unui foileton. Cauza acestui „pamflet deghizat în „cronică literară” se divulga însă în chiar cuprinsul lui: „Eugen Barbu declanşează campanii după campanii împotriva mai tuturor scriitorilor importanţi ai momentului”. Nu Incognito era deci cauza.

Urmează, la puţină vreme, un interviu pe care Eugen Barbu îl oferă revistei „Flacăra” (28 dec. 1978) şi în care vorbeşte, aşa cum o făcuse şi în

Caietele Princepelui, despre „istoria plagiatului”. Nimic nou aici faţă de aceste Caiete, în afara „sintezei” pe care Eugen Barbu o face preventiv în faţa cititorilor asupra chestiunii. Istoricul literar Mircea Zaciu declară o

„legitimă uimire” în faţa acestui interviu: „Eugen Barbu se apără de plagiat, înainte de a-l fi acuzat cineva în presa noastră”. Pentru un istoric literar, uimirea este ilegitimă: Eugen Barbu a mai fost atacat în presa noastră pentru plagiat. „Legitima uimire” îşi are rostul de a justifica, în expunerea sa, o cronică literară a lui Nicolae Mariolescu. („România literară”, 11 ian. 1979), în care se face afirmaţia că Eugen Barbu „urmează îndeaproape pe Paustovski. Geea ce Eugen Barbu pune de la sine – zice N.M. – e neînsemnat în raportul cu ce se găseşte de-a gata în «Vremuri de demult». Din loc în loc frazele memorialistului trec aidoma în «Irţeog –, nito»”. Criticul nu aduce probe în această direcţie, dar conchide: „Caracterul ilegitim al procedeului mi se pare în afara oricărui dubiu”. Aceste afirmaţii duc la o polemică între „Săptămâna” şi „România literară”. Reproducem integral Post-scriptumul lui Eugen Barbu din „Săptămâna” (12 ian. 1979):

P.S.1. „«România literară» de ieri îmi face cinstea de a-mi aminti că sunt un plagiator. N: Manolescu stabileşte, într-o pagină întreagă, pă mi-am – însuşit din PÂaustovski nişte plopi piramidali care miroseau a tămâie şi nişte fluturi care intrau pe geamul unui tramvai. Este adevărat, vai mie, numai că regula jocului – cum zice domnia sa – nu e respectată. Se sugerează că am împrumutat fraze întregi, ceea ce nu este exact. Asta şi explică de ce N.M. dă numărul paginilor din Paustovski, şi pe cele din Incognito le uită. Dacă m-ar fi întrebat pe mine, eu 7-aş fi dat şi mai multe exemple cu care putea să-şi ilustreze frumosul atac.

2. În aceeaşi revistă, Geo Bogza deplânge pe scriitorii care nu ştiu să roşească. Să-i aduc eu aminte d-sale cine traducea în ziarele franţuzeşti reportajele de pe fronturile din Spania de pe timpul războiului civil şi el le semna fără ruşine? Să-i amintesc eu cine a fost rechemat în ţară tocmai pentru că ar fi trebuit să roşească în calitatea de înaintaş în materie de împrumuturi literare?”

P.S.-ul lui Eugen Barbu este o simplă ripostă fără eficacitate, deoarece „armele” nu sunt depuse. Geo Bogza

răspunde aluziv într-o tableta din „România literară11 (25 ian. 1979), iar „Săptămâna” replică prin Eugen Barbu: Oare Socrate şi-a pus cenuşă-n cap? şi prin Dan Zamfirescu; care scrie articolul „Turnesolul”. Dan Zamfirescu consideră acţiunea Incognito unul din „reînnoitele atentate la valorile culturii noastre”, „o urzeală de ultimă oră” (ceea ce am văzut că nu e) etc. Se răspunde aici lui Marin Sorescu şi Nicolae Manolescu pe ideea că acest caz Incognito a devenit „hârtia de turnesol” a mişcării culturale şi literare româneşti:

Discuţia se ramifică: Nicolae Manolescu răspunde, într-un P.S., lui Dan Zamfirescu („România literară”, 1 feb. 1979), iar acesta din urmă, în „Săptămâna” (2 feb. 1979), printr-olămurire preliminară. Aspectul teoretic este absent, deşi un început în acest sens făcuse Dan Zamfirescu.

Ceea ce declanşase atât de tare condeiele era însă apariţia unei echipe de „textieri improvizaţi”, pomenită de Dan Zamfirescu, care primiseră misiunea unei anchete literare decisive asupra cazului Incognito. Mircea Zaciu omite episodul, mărginindu-se la bătălia de presă care* singur recu.

noastre mai târziu, n-a fost decisivă, într-o şedinţă de Birou a Uniunii Scriitorilor (17 ianuarie 1979), preşedintele George Macovescu a citit scrisoarea deschisă pe care Geo Bogza o adresa conducerii Uniunii şi în care cerea punerea în discuţie a lui Eugen Barbu pentru plagiat. Marin Preda s-a ridicat şi a propus, pentru clarificarea situaţiei, discuţia din presă nefiind edificatoare, convingătoare, constituirea unui colectiv care să cerceteze dacă Incognito III cuprinde texte din autorii citaţi de Eugen Barbu sau nu. S-a supus la vot, s-au făcut propuneri: Dan Hiulică, Ov. S. Crohmălnh ceanu, Eugen Simion, Radu Boureanu (toţi propuşi de Geo BogzaJ şi Al. Piru (propus de Ov. S. Crohmălniceanu) au fost desemnaţi să facă acest examen. Comisia de expertiză a oferit, după mai multe4 Întruniri, un dosar prefaţat de un, proces-verbal” conducerii Uniunii.

Şedinţa de Birou nu s-a desfăşurat fără întâmplări. Scriitorul Teodor Balş, preşedintele comisiei de cenzori, a întrebat de ce pentru Eugen Barbu se creează o procedură specială şi se cer / sancţiuni, mai ales că totul este încă în discuţie, când, în cazuri sigure de plagiat, conducerea Uniunii n-a luat nicio atitudine şi n-a propus nicio măsură? Dacă Uniunea intenţionează un gest de asanare – morală* ea trebuie să privească toate semnalările de plagiat ale momentului, ca şi pe cele mai vechi, Corneliu Ştefanache, Marcel Păruş, Chirii Tricolici, în mod egal, şi să le supună aceleiaşi comisii de lucru. Propunerea lui Teodor Balş a fost însă respinsă.

Disputa n-a rămas fără ecou la publicul larg. Eugen Barbu, un scriitor care se studia în şcoală, era acuzat de ceva incompatibil cu situaţia de clasic, iar Geo Bogza, alt clasic „şcolar", era denunţat ca fals autor al propriilor scrieri. Efectul îţi * * – negativ la public şi la elevi al unei „guerile, în care sunt acuzaţi vehement şi fără argumente scriitori care se studiază în şcoală, determină pe un profesor bucureştean să scrie o scrisoare „Luceafărului" pe care revista o publică la rubrica Dialog cu cititorul (20 ian. 1979). „Mi-ar plăcea să cred, scria profesorul Mircea Roşoga, despre acuzaţiile lui Eugen Barbu şi Geo Bogza, că aceste acuze nu se întemeiază pe probe evidente şi că sunt efectul unor răbufniri subiective cum au mai fost şi altele". Cât despre asemenea dezvăluiri apropiate mai ales de cercurile intime ale scriitorimii, el scria: „Revistele literare, să nu uităm, nu se adresează numai scriitorilor". Acest semnai de alarmă n-a avut însă urmări» Disputa a continuat vehement, în rolurile principale fiind „România literară" şi „Săptămâna".

Dar ce este cu învinuirile pe care Eugen Barbu le aruncă lui Geo Bogza? Ciudat, nimeni n-a răspuns acestor învinuiri, lăsând în jurul lor o tăcere suspectă. A fost Geo Bogza pe fronturile războiului civil spaniol? îi aparţin textele privitoare la „Tragedia bască"? într-un volum intitulat Spania în inima şi conştiinţa mea (Editura politică, 1981), Geo Bogza nu avansează nicăieri afirmaţia că ar fi

fost de faţă la atrocităţile despre care scrie. „Un an mai târziu, mi-a fost dat să văd în cele mai sudice porturi atlantice ale Franţei, revărsându-se puhoiul de oameni scăpaţi din infernul de la Bilbao, şi să ascult îngrozitele lor mărturii, ca şi pe cele ale unora dintre cei ce se aflau la Guernica şi Durango, când aceste oraşe au fost rase de pe faţa pământului". Atât. Deci, este vorba doar de victimele pe care reporterul le întâlnea în porturile atlantice din sudul Franţei. Această paranteză este necesară, deoarece istoricul literar Mircea Zaciu vorbeşte şi despre „insinuările calomnioase vizând scriitori români, de la Eminescu la Geo Bogza". Dacă se referă la PS-GI lui Eugen Barbu, acesta, după chiar textele lui Geo Bogza, nu se înscrie aici.

Numărul din 1 feb. 1979 al „României literare" face din eseul Incognito capul de afiş al vieţii literare. Nicolae Manolescu îi răspunde, într-un P.S., lui Dan Zamfirescu; Marian Popa scrie despre „Tipuri deimitaţii", iar Mircea Iorgutescu vorbeşte despre „Condiţia originalităţii". Fiecare din aceste intervenţii se caracterizează prin ea însăşi. Pe 3 febr. 1979 se înscrie în discuţie, dar cu obiective teoretice, şi revista „Luceafărul": „Pentru a oferi posibilitatea de a se exprima şi alte opinii referitoare fa renanul Incognito, publicăm în acest număr prima parte a articolului propus redacţiei de scriitorul Victor Bârlădeanu: COLAJ SAU PLAGIAT? O PROBLEMĂ LITERARĂ ŞI NU NUMAI ATÂT". Este unul din cele mai calme şi lucide texte care s-au scris asupra chestiunii şi e regretabil că el s-a oprit doar la prima parte. Victor Bârlădeanu pune problema în context cultural european. El se autorizează de la Louis Aragon şi de la cartea Les collages (Colajele) a acestuia, pentru a defini termenul şi aplicabilitatea lui literară. Louis Aragon, care distinge între citat şi colaj, nu exclude dintre operele literare autonome numeroase scrieri de colaj. Mai sunt pitaţi şi folosiţi suprarealiştii, care au teoretizat şi folosit larg colajul în poezie. Dos Passos cu Paralela 42, o carte exemplară pentru fecunditatea „metodei colajului", i se

pare lui Victor Bârlădeanu a fi Relatare despre regele David de Ştefan Heym, apărută în 1979 în izbutita tălmăcire românească a lui Mihai Izbăşescu, sub egida prestigioasei colecţii „Globus” a Editurii Univers. Ştefan Heym* foloseşte pe larg în acest roman textul biblic. Exemplele aduse de Victor Bârlădeanu, pentru a proba legitimitatea în literatura europeană a acestui procedeu, nu pot fi ignorate. Simultan cazului Incognito piaţa cărţii româneşti oferea chiar celebrul roman al lui Ştefan Heym alcătuit prin „colaj”. Din păcate, articolul „Colaj sau plagiat?” a rămas doar la partea întâi. Când scrie: „Dreptul afirmării opiniei adverse (adverse lui Barbu, Zarrc-Jirescu etc. – n.n.) a fost mult restrâns”. Zaciu face o afirmaţie contrarie adevărului. Practic, restricţiunile au privit numai încercarea de a replica acuzaţiei de plagiat.

Ca să fim sinceri, Mircea Zaciu era cel mai puţin indicat să se pronunţe asupra chestiunii. Cu puţin timp înainte de declanşarea scandalului, „Dicţionarul Scriitorilor Români” (îngrijit chiar de ei) elogia... modernul procedeu de colaj folosit de Eugen Barbu în romanul „Incognito”! Interesant, nu vi se pare?

După ce a arătat răspândirea procedeului în literatura europeană, deci legitimitatea lui, după ce produce exemplu, cu atât mai edificator al romanului lui Ştefan Heym, Relatare despre regele David, Victor Bârlădeanu îşi formulează nedumeririle sale faţă de această acuzaţie de plagiat, într-o acoladă finală: „Bine – se vor găsi unii să spună – dar aici e vorba de Biblie, operă fundamentală intrată de milenii în patrimoniul cultural al umanităţii, pe când, în Incognito Eugen Barbu a utilizat lucrări ale unor autori moderni (în covârşitoarea lor majoritate, trebuie să precizăm pentru a ne menţine în limitele adevărului, lucrări de memo –nalistică – uneori deghizate într-o formă romanescă). Nu vedem însă, ori cât ne-am strădui, în ce ar consta deosebirea principială: de ce din Biblie sau din texte homerice, ori ale cronicarilor noştri, cum au făcut alţii, se pot utiliza frânturi pentru colaje, iar din textele memorialistice ale contemporanilor,

nu? De ce, într-un caz, e vorba de folosirea unui procedeu artistic, iar în altul de plagiat?” Pe acuzatorii lui Eugen Bfbu, nu-i interesa însă în acest moment Europa. Comisia de expertiză a Consiliului Uniunii Scriitorilor şi-a văzut mai departe de treabă. < În momentul în care articolul lui Victor Bârlădeanu era întrerupt, deşi el nu făcea decât să clarifice o problemă de teoria şi practica literaturii la obiect în cazul Incognito, colectivul celor cinci sfârşea activitatea lui detectivistă şi depunea la Uniune un dosar al rezultatelor obţinute. Textul xeroxat al dosarului a fost ţinut la dispoziţia exclusivă a membrilor Consiliului Uniunii Scriitorilor, circa 90, deşi numărul de membri ai Uniunii era de cel puţin 10 ori mai mare. Dosarul număra 80 de pagini şi era precedat de un proces-verbal semnat de toţi membrii colectivului. Procesul-verbal, de o pagină, spunea ceea ce arătase şi Eugen Barbu în interviul său. Piesele ilustrative alcătuiau 80 de pagini pe două coloane. Practic, deci cam 40 de pagini din Incognito n-ar fi aparţinut autorului. Coloana din stânga, de obicei, compactă, conţinea textul de sursă. Coloana din dreapta conţinea textul din Incognito, dar acolo unde, în dreapta, se dădeau fraze întregi, paragrafe masive, în stânga erau abia câteva cuvinte sau propoziţii. Cifra acestor pagini de împrumut coboară practic sub 30 şi nu sunt, cu mici excepţii, compacte. De multe ori sunt numai fraze răzleţe.

Dacă ţinem seamă că Incognito are 415 pagini şi scădem cele 30 ale dosarului, rămânem cu 385 de pâgini, care nu pot fi puse sub nicio acuzaţie. Dosarul a avut un circuit de uz intern şi a rămas şi astăzi sub cheie:

La 20 februarie 1979, Eugen Barbu împlinea 55 de ani, 20 februarie a fost ziţia aleasă de conducerea Uniunii pentru discutarea chestiunii Incognito. Ea a fost mutată, în ultimul moment, cu o zi mai târziu, pe 21 februarie. La asemenea zile, opera scriitorului Eugen Barbu şi personalitatea lui făceau obiectul unor articole de presă elogioase. Vâlva cazului Incognito a paralizat iniţiativele şi revistele, editate de Uniune” au fost absente; cu o singură excepţie, de la această aniversare. Revista „Luceafărul”

(17 feb.) a făcut omagiul marelui scriitor Eugen Barbu la cei 55 de ani împliniţi, prin semnăturile acad. Al. Rosetti, pictorului C. Piliuţă şi criticului Mihai Ungheanu. Şedinţa ţinută miercuri a dat publicităţii următorul comunicat:

„Miercuri, 21 feb. a.c., a avut loc plenara Consiliului Uniunii Scriitorilor. În cadrul plenarei, George Macovescu, preşedintele Uniunii Scriitorilor, a înfăţişat sarcinile şi răspunderile care revin scriitorilor pe anul 1979”. Apoi, după prezentarea mai largă a acestora:

„La punctul 2 al ordinii de zi, George Macovescu a informat Consiliul despre constatările colectivului de scriitori desemnat de Biroul Uniunii Scriitorilor în şedinţa din 17 ian, a.c. pentru a analiza situaţia creată de romanul Incognito, volumul III, de Eugen Barbu. Consiliul aluat în discuţie aceste constatări şi a hotărât să dezavueze procedeul plagiatului folosit de Eugen Barbu în vol. III. ăl romanului Incognito, procedeu contrar normelor profesionale şi morale, incompatibil cu principiile eticii şi echităţii scriitoriceşti. /

La discuţii au luat cuvântul: Ioan Alexandru. Paul Anghel, Vasile Băran, Geo Bogza, Radu Boureanu, Constantin Chiriţă, Şerban Cioculescu, Dan Cristea, Dan Deşliu, Ga briei Dimisianu, Ştefan Aug. Doinaş, Nicolae Dragoş, Geo Dumitrescu, Fodor Sandor, Laurenţiu Fulga, Romulus Guga – Dan Hăulică, Mircea Radu Iacoban. Ion Ianoşi, Eugen Jebeleanu, Corneliu Leu, Nicolae Manolescu, Fănuş Neagu, Alexandru Oprea, Alexandru Piru, Sânziana Pop, Marin Preda, Catinca Ralea, Aurel Rău, Mircea. Sântimbreanu, Mircea Horia Simionescu, Szasz Ian os, Dorin Tudoran, Laurenţiu Ulici, Petru Vintilă, Mircea Zaciu”.

Concluzia firească a oricărui cititor ar fi fost ca toţi cei 36 de vorbitori s-au ocupat de cazul Incognito. Nimic adevărat. Ordinea de zi a cuprins aproape *20* de puncte, în majoritatea lor covârşitoare vorbitorii s-au înscris la cuvânt la celelalte. Chestiunea Incognito a fost discutată de patru persoane, între care Al. Piru, membru al colectivului de cercetare, a pledat cauza lui Eugen Barbu:

Mircea Zaciu l-a acuzat pe Eugen Barbu. S-a trecut la vot, despre care nu s-a vorbit în comunicatul Uniunii Scriitorilor, pentru motivul bine întemeiat că, în sală, nu se afla numărul de scriitori necesar pentru a oferi consistenţă statutară, / acestei acţiuni.

Textul neobişnuitei informări s-a stabilit să apară în toate cele 11 reviste editate de Uniunea Scriitorilor. Revista „România literară” a tras un tiraj deosebit pentru Capitală cu aceasta. ştire. Conducerea celuilalt săptămânal central al Uniunii Scriitorilor, „Luceafărul”, nu a publicat ştirea, la fel ca şi alte reviste editate de Uniunea Scriitorilor (Convorbiri literare, Steaua etc.).

„Contemporanul” din 9 martie 1979 a tipărit o scrisoare a lui Eugen Barbu de răspuns la acţiunea îndreptată împotriva tui.

„Către Consiliul Uniunii Scriitorilor din Republica Socialistă România.

Tovarăşe preşedinte

Am luat cunoştinţă de informaţia publicată de «*România literară*» *din 22 februarie a.*c*. În care se formulează o apreciere asupra volumului III din romanul meu Incognito. În legătură cu aceasta aş – dor/ să aduc la cunoştinţă opiniei publice că încă de ia volumul I am avizat cititorul asupra procedeului în care am conceput acest roman/ aviz pe care îl reproduc alăturat în facsimil.*

Am anunţat, astfelcă voi folosi texte din autori cunoscuţi şi chiar necunoscuţi, în dorinţa de a da autenticitate reconstituirii epocii istorice pe care o cuprinde romanul Incognito. Consider că acest lucru este suficient pentru a dovedi buna mea credinţă şi lipsa de intenţie de a-l induce în eroare pe cititor şi de a-mi însuşi ceea ce nu-mi aparţine. De altfel, doresc să informez cititorii că la sfârşitul volumului IV voi prezenta o listă bibliografică a cărţilor consultate în vederea construirii acestei cărţi.

Iată de ce calificativul care i s-a dat volumului III din Incognito m-a mâhnit şi nu mi s-a părut obiectiv, fo’ ce mă priveşte, mi se pare anormal ca, faţă de cele publicate de

«*România literară să nu se ţină seamă de orientarea, calitatea întregii mele opere şi de aprecierea cu care a fost întâmpinată de către critică şi opinia publică. Pe de altă parte, acest comunicat al Consiliului Uniunii Scriitorilor mi-a dat de gândit. Voi încerca la ediţia a II-a a volumului UI să pun şi mai clar în evidenţă japortul meu original la edificarea acestei cărţi. În acest sens voi găsi şi soluţii prin care vor fi puse mai bine în lumină unele aspecte pe care le-am eludat* (*de pildă, capitolul privitor la războiul din Spania*). *E de reflectat, de asemenea, asupra metodologiei în care vor fi scrise viitoarele mele cărţi.*

Acestea fiind zise, mulţumesc colegilor care s-au străduit să ajute cu buna lor credinţă în aceste împrejurări.

Al dv., EUGEN BARBU”.

Răspunsul lui Eugen Barbu consideră neobiectivă acţiunea Uniunii Scriitorilor, deoarece nu ţine seamă de Avertismentul din capul primului volum. Totodată, el sesizează intenţia de a i se nega întreaga activitate şi întreaga operă. Mulţumirile se adresează, evident, colegilor de bună-credinţă.

Să mai reţinem că această scrisoare n-a apărut acolo unde trebuia să apară, în „România literară”, organul de presă care publicase ştirea privitoare la Incognito. Dreptul lui Eugen Barbu prin Legea presei era de a tipări în organul care-l vizase, în chiar locul cu pricina. Faptul nu s-a produs.

— Ediţia a doua a volumului III din Incognito n-a mai apărut. A apărut, în 1980, volumul al IV-lea al romanului, însoţit de o Bibliografie, în care sunt citate peste două sute de titluri. Cartea anunţă din acelaşi ciclu: O cronică românească a secolului XX; vor urma: O lume de câştigat, Janus, Frica, Critica literară a primit normal cartea, iar Consiliul Uniunii n-a mai dezavuat nimic, deşi metoda era aceeaşi.

tot în 1980 a apărut şi volumul Lancea lui Achile de Mircea Zaciu, în care sub titlul „Un manechin numit Incognito” se încearcă o reconstituire a cazului Incognito. Este vorba de o reconstituire parţială, în care faptele nu

pot vorbi de la sine pentru că multe din ele lipsesc sau sunt amintite în treacăt Lipsesc, de pildă, obiecţiile aduse în biroul Uniunii Scriitorilor, de Teodor Balş, lipseşte precizarea micului număr de vorbitori din şedinţa de Consiliu, la care Mircea Zaciu a fost prezent în calitate de acuzator. Lipseşte caracterul nestatutar al adunării, după cum şi o descriere exactă a Dosarului cu pricina. Lipsesc, în comparaţie cu această relatare, şi alte elemente. Reccmstituirea sa este practic mai mult o acuzaţie în care Mircea Zaciu mânureşte decrete şi paragrafe de legi.

Câteva inconsecvenţe răzbesc însă rapid la suprafaţă, după analiza cazului Incognito. Declanşată sub deviza eradicării morale, acţiunea Incognito s-a oprit doar ia un singur caz, deşi suspecte de plagiat erau şi alte titluri. În plus, înainte de Incognito şi chiar în timpul desfăşurării acestui caz au apărut cărţi scrise şi concepute după metoda dezavuată în cazul Incognito, iată câteva: Reabilitarea unui haiduc, Pantelâmon, de Mihai Stoian, Romanul lui Eminescu de Petru Vintilă, Plângerea lui Dracula, de Corneliu Leu, O iubire ia Hollywood, de Vasile Rebreanu, Toamna pătimirii noastre, de Vartan Arachetian.

Dacă luăm în considerare atitudinea Consiliului Uniunii Scriitorilor în cazul Incognito şi aceste cărţi ar fi trebuit dezavuate, fapt care nu s-a produs. Ceea ce e legitim la ceilalţi scriitori nu era legitim la Eugen Barbu. Atitudinea a fost limpede discriminatorie. Presa a propus confruntarea optioii lui Eugen Barbu cu optica mai multor scriitori contemporani de prestigiu în Europa, confruntare avantajoasă pentru Eugen Barbu. Nu s-a ţinut seamă de acest criteriu. Dacă acceptăm, după definiţia lui Maiorescu, că ceea ce este bun în Europa este bun şi la noi, trebuie să conchidem că în cazul Incognito s-a întors spatele acestui criteriu maiorescian. Principala acuzaţie a fost de inducere în eroare a opiniei publice. Este şi aici o inconsecvenţă: opinia publică era informată asupra caracterului acestui roman, prin Avertismentul de la primul volum.

Scrisoarea de răspuns dată de Eugen Barbu în

„Contemporanul” din 9 martie 1979 anulează dezavuarea din textul publicat de conducerea Uniunii Scriitorilor în „România literară” din 22 februarie. Iar faptul că revista care a găzduit atât campania incognito, cât şi comunicatul a încălcat normele presei, refuzând celui atacat dreptul de a răspunde, conform Legii presei, în publicaţia care l-a vizat, pe locul atacului, aruncă o lumină în plus asupra acestui caz.

EPILOG

Dar cazul incognito a avut şi un epilog, neaşteptat. Atunci când ecourile nu *se* stinseseră, „România literară”, publică, sub semnătura lui Nicolae Manoiescu, o cronică literară extrem de elogioasă la un volum de debuta-Faruri, vitrine, fotografii, de Mircea Cărtărescu, cronică axată pe prezentarea laudativă a poemului „Căderea”, din care nu lipsesc aprecieri ca „mare poet”, „debit verbal colosal” etc. „Săptămâna” nu scapă prilejul de a puncta şi publica la rubrica-Pe scuif, următoarea notă: „Răsfoind cartea lui Lawrence

Steme, «Viaţa şi opinâuniie lui Tristram Shandy, gentleman», Buc. 1962, Editura pentru Literatură Universală, ce credeţi că aflăm la pag. 194? Nişte versuri «atribuite» şi lăudate de N. Manolescu ca aparţinând lui Mircea Cărtărescu. Citām minunatele versuri: «Afurisit fie el pre dinăuntru şi pre din afară, / afurisit fie el întru părul din capul său, / intru creierii săi, întru creştetul său, / intru tâmplele Mie, întru fruntea sa, intru urechile sale, / Intru sprincenele sale, intru obrajii săi, intru fălcile sale, nările sale, dinţii şi măselele sale, buzele sale, găul său, umerii săi, încheieturile/ mâinilor sale, mâinile sale» (...). Oare criticul N.M. laudă versurile plagiate? Sau a «uitat» că aceste versuri ale lui M. Cărtărescu sunt, de fapt, proză? Sau, poate, cine ştie, i-a scăpat lectura acestei cărţii? Toate variantele fiind posibile, credem că i-ar folosi mult o reflectare acestui apărător acerb al «originalităţii» (vezi „România literară”, din 5 ianuarie 1981 şi volumul debutantului: FARURI, VITRINE, FOTOGRAFII). Şi când te g îndes ti că aceiaşi critic *împreună* cu Ov. S.

Crohmălniceanu propuneau cartea cu pricina pentru – Premiile U.T.C”.

Singurele răspunsuri posibile fiind: 1. că textul e un plagiat, deci un gest scriitoricesc „ilegitim” conform teoriei mai vechi; 2 că textul nu e un plagiat, şi atunci toată poziţia lui N.M. din cazul Incognito se surpă, Nicolae* Manolescu, vizat cu îndreptăţire, nu răspunde. El nu-şi confirmă, deci, poziţia veche, dar nici nu afirmă una nouă. Confruntării, N.M. îi preferă tăcerea. Dar „România literară” publică, pe 12 februarie 1981, la aproape un an de când cazul Incognito era în toi, o precizare:

„Primim următoarea PRECIZARE

Poemul «*Căderea*» *cu care începe volumul meu de debut, Faruri, vitrine, fotografii* (*Ed. Cartea Românească, 1980*), *cuprinde în substanţa sa câteva texte cu caracter de citat cultural, într-o tradiţie care include autori pa Ezra Pound, T.S. El tot* etc. *Valoarea acestor citate nu este una literară, ci uqa de aluzie culturală. De aceea am fi considerat ca inadecvată interpretării poemului* (*care are, în treacăt fie spus, 35 de pagini*) *marcarea prin ghilimele sau caractere diferite a pasajelor respective, preferând mărci de alt gen. Astfel, o parte din aceste citate sunt date în limba de origine* (*latina, greaca, engleza sau româna veche cu grafia specifică*), *altele sunt marcate evident stilistic* (*cum este cazul unui act de excomunicare original catolic, pe care îl citează în latineşte şi englezeşte şi Lawrence Ster ne în romanul său Tristram Shandy*), *în fine, altele prin însuşi conţinutul lor* (*pasajele cu referinţe demonologice, ştiinţifice* etc.). *Aluziile culturale indirecte sunt şi ele uşor de recunoscut. În contextul poemului ca întreg, aceste fragmente îşi modifică profund sensul iniţial, intenţia poemului fiind de a ordona, în spirit eliotian şi joycean,* «*heap of brocken irnages*», *după nişte linii de forţă care dau sens acestui amalgam. Citatele propriu-zise au, de altfel, o pondere cantitativă foarte mică în masa poemului, mult inferioară citatelor de acelaşi fel din* «*Ţararpustie*». *Un cititor de bună-credinţă şi cât de cât familiarizat cu poezia modernă va înţelege, de la prim a**

lectură, că nu intră în intenţiile mele însuşirea paternităţii fragmentelor, respective, ci că este vorba de un simplu şi foarte cunoscut procedeu artistic. Îmi asum riscurile pe care le comportă folosirea, aproape în premieră în poezia română, a acestor mijloace stilistice cu convingerea că nu este posibilă crearea nici unui obiect artistic valabil fără un mare coeficient de risc estetic, în rest, sper că volumul se va apăra singur în faţa unor eventuale obiecţii de acest fel.

MIRCEA CĂRTĂRESCU

Să observăm întâi că revista care a refuzat să publice scrisoarea de răspuns a lui Eugen Barbu, deşi era datoare prin lege s-o facă, publică imediat scrisoarea de dezvinovăţire a debutantului acuzat de plagiat. În al doilea rând, revista care s-a distins prin tenacitatea cu care l-a urmărit pe Eugen Barbu în două rânduri cu acuza de plagiat, aceeaşi «*România literară*» *face şi din volumul Faruri, vitrine, fotografii un caz. Caz cu atât mai elocvent cu cât justificările nu sunt publicate în fruntea volumului, aşa cum a procedat Eugen Barbu, ci vin după ce mistificaţia a fost descoperită de alţii. În logica revistei* «*România literară*» *era să considere textul în discuţie un plagiat şi să caracterizeze procedeul de ilegitim*. «*România literară*» *n-a făcut niciuna, nici alta. Prin publicarea acestui text ea face un gest involuntar de* «*mea culpa*». *Lipsa reacţiei faţă de folosirea tex –tului lui Lawrence Sterne ne arată că* «*România literară*» *este de acord cu procedeul lui Eugen Barbu şi cu teoretizarea lui cu condiţia să nu fie făcute de Eugen Barbu. Scrisoarea de dezvinovăţire a lui Mircea Cărtărescu conţine toate elementele cazului Incognito şi pledează, totodată, cauza acestuia. Şi M. Cărtărescu recunoaşte a fi folosit texte străine. Şi el invocă nume mari în literatura europeană, care au folosit procedeul,* «*un simplu şi foarte cunoscut procedeu artistic*». *Desigur, Mircea Cărtărescu bravează, după cum bravează şi când îşi asigură condiţia de pionier al gestului. Cezar Ivănescu şi Dan Laurenţiu în poezie l-au folosit mai demult cu măsura adevărată, iar cazul*

Incognito, la care nu se referă, îi răpeşte dreptul la premieră în literatura română. Cât despre *riscuri, ele au fost suportate doar de Eugen Barbu.*

Întrebarea este, pentru simplul cititor, de ce poemul debutantului este un «obiect artistic valabil» şi de ce Incognito nu este un obiect artistic valabil? La această întrebare nu s-a răspuns.

MIHAI ARDELEANU

P.S.: C îţi va din actorii cazului Incognito, în penurie de reprezentaţii agresive, au transmis Europei Libere o scrisoare în care ion Gheorghe era acuzat de plagiat. Istoria se repeta în cadru sărăcăcios.

POST-SCRIPTUM LA O VERSIUNE INTERZISĂ

În 1982 se putea reconstitui numai aspectul exterior al acuzaţiei de plagiat adusă lui Eugen Barbu. Dar rădăcinile acestei acuzaţii sunt mai – vechi. Ele un clin două direcţii principale: 1. din spaţiul vieţii literare; 2. din spaţiul vieţii politice, în spaţiul vieţii literare, Eugen Barbu, urmând exemple anterioare (Arghezi, Călinescu, Petru Dumitriu), s-a purtat ca un cuceritor, cu trufia omului de mare talent, care ştie, ca Aretino, că are un condei ce face cât o săbie. A avut succes literar scriind cărţi de valoare, a avut succes se* cial datorită vânzării acestor cărţi, a devenit, datorită succesului literar, conducătorul unei reviste literare de mare audienţă, „Luceafărul”, a condus un cenaclu literar, „Nicolae Labiş”, care a făcut epocă.

Eugen Barbu s-a încrezut foarte mult în virtuţile lui de polemist, intrând în conflict cu toată4 umea. Şi-a întrebuinţat condeiul nu’ numai împotriva simplilor impostori, ci şi a edecurilor literaturii proletcultiste, contribuind la înmormântarea unei epoci literare. Eugen Barbu a fost unul dintre cioclii „realismului socialist” în literatura română. Dar şi-a făcut duşmani de moarte din figurile ilustre ale acestei literaturi postbelice, oficioase şi fără durată. Cum aceste figuri se aflau întronate de către oficialitatea comunistă în conducerea Uniunii Scriitorilor, Eugen Barbu a intrat într-un conflict cu această conducere,

care avea să-i aducă mari dureri de cap. În spaţiul vieţii politice, Eugen Barbu a intrat destul de târziu. După ce şi-a dat demisia de la „Luceafărul”, constrâns de grupurile de presiune din viaţa literară, Eugen Barbu a fost ales membru supleant al C.C. al P.C.R. Nu există multe documente ale participării lui Eugen Barbu la viaţa politică a ţării, dacă exceptăm câteva cuvântări de caracter naţional pe care le-a ţinut la unele festivităţi. Sigur, a fost un incomod în sânul acestui organ politic, care se vedea profanat de spirite fără legătura cu comunismul. Eugen Barbu a fost o persoană nedorită în C.C. al P.C.R., mai ales de nucleul vechilor activişti comunişti, al ilegaliştilor, kominterniştilor, membrilor Brigăzilor civile din Spania. Oricum, prin atitudinea lui faţă de literatura importată din U.R.S.S., faţă de reţeta „realismului socialist”, ca şi faţă de impostura literară care *se* folosea de această reţetă, Eugen Barbu îşi făcuse duşmani siguri şi în acest mediu. Este de presupus că Leonte Răutu, Walter Roman, Ştefan Voicu, ăogu Rădulescu, Mihai Florescu, Nicolae Moraru, Alexandru Siperco, George Macovescu nu aveau cum să admită între ei un astfel de scriitor. Un persiflant printre dogmatici este o victimă sigură.

Pentru aceste figuri politice de tristă amintire tot ceea ce făcea Eugen Barbu în „Săptămâna”, tot ceea ce făcuse mai înainte în „Luceafărul” era o profanare de spaţii „sacre”. Eugen Barbu combătuse şi combătea tot ceea ce preţuiau aceste personaje politice comuniste cosmopolite şi moscovite. Era natural ca, la un moment dat, cei pe care Eugen Barbu îi opărise rău de tot în viaţa literară, alde Geo Bogza, alde Eugen Jebşteanu, alde Dan Deşliu, alde George Macovescu, alde Radu Popescu şi alţii ca ei să cadă la înţelegere cu cei care erau iritaţi până la paroxism de evoluţia politică a lui Eugen Barbu, care le profanase până şi spaţiul inviolabil al sălilor exclusive de şedinţe politice. Puţini oameni într-o viaţă de om şi într-o epocă ajung la performanţa de a irita, opări, înfuria neputincios atâta lume, şi la fel de puţini sunt aceia care, producând asemenea efecte, să fie atât de indiferenţi la

acestea. Efectele s-au văzut în 1979. Strigătul sus şi tare al adversarilor literari ai lui Eugen Barbu este că scriitorul a plagiat şi că este un plagiator. Acuzatorii lui îi sunt toţi inferiori ca scriitori şi ca valori literare. Aparatul politic, care a fost complice la această combinaţie „a închis ochii, făcându-se că stă deoparte: ar fi fost vorba doar de o chestiune profesională! Dar lucrurile au stat altfel. Ca membru supleant al C.C., Eugen Barbu nu putea fi judecat decât de Colegiul de partid. Pentru ca Eugen Barbu să fie lăsat pe mâna unei expertize a unei comisii obşteşti, trebuia ca aparatul de partid superior s-o permită şi s-o şi încurajeze. Nu sra văzut membru al C.C. supus judecăţii unui altfel de colegiu decât cel de partid. În cazul lui Eugen Barbu cineva a închis ochii, cineva a îndemnat la acţiune pe cei din conducerea Uniunii Scriitorilor, altcineva a dat publicităţii un comunicat infamant, mai mult pentru scriitorimea română decât pentru Eugen Barbu. Acuzaţia de plagiat contra lui Eugen Barbu s-a făcut cu consimţământul şi încurajarea P.C.R. Cei care fac pe eroii în numele conducerii Uniunii Scriitorilor au acţionat, cu voie de la poliţie, fiind doar simple instrumente politice ale aparatului comunist.

Cine erau aceştia? Ar trebui să zicem: cine sunt aceştia! Faptul că astăzi aceştia sunt dizidenţi, spune totul, mai ales într-o etapă când balonul dizidenţei s-a dezumflat ca o rufă căzută de pe gard. Aceşti dizidenţi au fost băieţii de casă ai nomenklaturii, au fost aristocraţia uniunilor de creaţie, profitorii lor. Atacul la augen Barbu nu are drept motiv cinstea profesională, ci menţinerea posturilor lor de impostori. Eugen Barbu a fost o persoană independentă, un om care a trăit în afara Uniunii Scriitorilor. A încerca să pedepseşti, printr-o uniune de creaţie, un om care nu e dependent de ea, constituie ceva tragicomic. Această tragicomedie s-a produs şi ea poartă ştampila comuniştilor ilegalişti şi a fârtaţilor lor din conducerea Uniunii Şcriitorilor. Cazul „Incognito Iii” e mai mult decât un caz literar, este cu precădere un caz politic. Acuzaţia împotriva lui

Eugen Barbu aduce aminte de acuzaţia împotriva lui A.C. Cuza. Pentru că nu putea fi atacat făţiş, politic, A.C. Cuza a fost atacat în profesia lui şi acuzat de plagiat. Situaţia s-a repetat în condiţii noi.

AL DOILEA EPILOG:

EXCLUDEREA LUI EUGEN BARBU, ÎN 1990.

DIN UNIUNEA SCRIITORILOR

Acuzaţiile de plagiat aduse lui Eugen Barbu, în 1979, ca şi denunţarea publică a „metodei" folosite pentru volumul trei din romanul „Incognito", au avut, în 1990, un epilog foarte grăitor. În toamna lui 1990, Eugen Barbu a fost exclus din Uniunea Scriitorilor atât pentru faptul că a plagiat volumul „Incognito III", (fapt îmbă nedemonstrat).

— Cât şi pentru că editează o revistă „fascistă", adică „România Mare", bn comunicat al Comitetului Director al Uniunii Scriitorilor a fost dat în presa

— Literară, Care, fiind însă fără aiidienţă, câteva mii de exemplare, a fost susţinută de „România liberă", ce a oferit, prin tirajul ei, o deosebită audienţa acestei excluderi.

Efectul n-a fost însă cel scontat, decât acolo unde existau adversari ai lui Eugen Barbu şi ai poziţiei naţionale a revistei „România Mare". Imediat, Televiziunea şi-a îngăduit luxul de a intervieva pe postul naţional pe Eugen Barbu, directorul „României Mari", şi pe Corneliu Vădim Tudor, redactorul-şef al „României Mari", după care, în replică, s-a dat cuvântul lui Mircea Dinescu, preşedintele Uniunii Scriitorilor, şi lui Dan Deşliu, membru al Consiliului Uniunii Scriitorilor. Interviurile au dat câştig de cauză celor atacaţi, dezavantajând pe M. Dinescu şi D. Deşliu, în calitatea lor de „acuzatori publici". Episodul a fost dezastruos pentru agresori, pentru că excluderea din Uniunea Scriitorilor a lui Eugen Barbu nu avea motivaţie şi se vădea a fi o răfuială subiectivă, dar şi un act de agresivitate politică. Revista „România Mare" nu era şi nu este a Uniunii Scriitorilor, ci o publicaţie particulară, asupra căreia organirzaţia profesională nu avea niciun drept. În plus, revista „România Mare" nu era şi nu este o

publicaţie fascistă. Dar Comitetul dirigent ai U.S. a ţinut să ducă până la capăt o acţiune începută sub controlul partidului comunist, în 1979, şi acceptată de acesta. Dacă vom pomeni aici numele componenţilor Comitetului dirigent vom înţelege mai uşor excluderea lui Eugen Barbu din U.S. Între „dirigenţii” Uniunii Scriitorilor, ei între ei aleşi după evenimentele din decembrie 1989, se află: Mircea Dinescu, Andrei Pleşu, Nicolae Manolescu, Gabriel Liiceanu, Alexandru Paleologu, Z. Ornea, Ana Blandiana, Mircea Zaciu, Octavian Paler etc., adică tot eroi ai manifestaţiei din „Piaţa Universităţii”, mai exact din balconul ei, tot aspiranţi la un loc în Parlamentul ţării sau la ppeşedinţia ţării, prin alegerile de care pe bună dreptate se temeau, tot foşti duşmani personali ai lui Eugen Barbu, din anii anteriori, tot preferaţi ai emisiunilor literare ale „Europei Libere” în care, întotdeauna, Eugen Barbu era injuriat, iar aceşti eroi de carton, apăruţi în decembrie 1989, erau lăudaţi, mai ales pentru ce nu făcuseră. În plus, toţi aceşti eroi fără eroism şi pseudodizidenţi fuseseră luaţi în tărbacă de „România Mare”, care analize ideologice nu prea face, dar ştie să aplice bobârnacele mentale farsorilor.

Evident că hotărârea de a-l exclude pe Eugen Barbu din Uniunea Scriitorilor a indignat pe orice iubitor adevărat al literaturii române, dat fiind realul prestigiu literar al lui Eugen Barbu şi dimensiunea literară redusă a valorii adversarilor lui. Octavian Paler e un prozator la o distanţă ameţitoare de Eugen Barbu, după cum nici chiar cei mai faimoşi scriitori din acest Comitet dirigent (faimoşi mai ales datorită Europei Libere” şi mai puţin datorită literaturii lor) nu-s comparabili cu cel exclus. Pe scurt, chestiunenu a fost literară, ci politică. Comitetul dirigent al Uniunii Scriitorilor a participat şi el, prin excluderea lui Eugen Barbu, ca „plagiator” şi „fascist”, la campania care deforma chişul României cu orice preţ, şi din care trebuia să rezulte imaginea unei ţări dominată de porniri sumbre, reacţionare, neciviâtzâte etc. Nu e nicio deosebire între cei care au făcut din victimele de la Tg. Mureş – agresori

sălbatici, şi „dirigenţii” din Conducerea Uniunii Scriitorilor, care au voit să prezinte lumii, cu orice preţ, existenţa „fascismului” în România. Nu întâmplător, imediat, cu o agresivitate şi insolenţă specifică, un ministru budapestan s-a legitimitat cu această etichetă de fascism dată „României Mari” şi a adresat un protest Guvernului României, susţinând că minoritatea maghiară din Transilvania este ameninţată de fascism. Iar că „fascismul” există, dovada era comunicatul dat de clica Dinescu-Pleşu, Liiceanu-Blandiana, Ornea-Paler şi aşa mai departe. Pe de o parte, ei încercau să compromită un mare scriitor invidiat, pe de alta, satisfăceau şi programul antiromânesc, după care România ar fi sediul a milioane de „Dracula”, al nenumăraţilor agresori antimaghiari, al copiilor cei mai taraţi din lume, al naţionalismului şovin, al fascismului, al sentimentelor neeuropene. Nimic nu putea fi mai probant pentru definirea „Cazului Incognito” ca această excludere, executată pe gustul postului de radio r „Europa Liberă”, controlat de C. LA.

Cazul „Incognito” este unul politic. El a fost conceput încă de sub Ceauşescu şi definitivat după moartea (ui Ceauşescu. Echipa care l-a creat în 1979 este cea care l-a definitivat după zece ani. Numai că el a primit, atunci, blagoslovirea oficială a partidului comunist şi creatorii cazului „Incognito”, aşa-zişii dizidenţi de astăzi, n-au fost decât colaboratori ai unor înalţi membri ai activului de partid. Slăbiciunea majorităţii actualului Comitet dirigent ai Uniunii Scriitorilor pentru Gh. Rădulescu-Gogu, fost membru al C.P. Ex., este de altfel foarte cunoscută. Acest Comitet dirigent, autdinst-ituit în 1990, ar fi primit binecuvântarea fără rezerve a lui Gogu Rădulescu, dacă ar fi fost în libertate. Aproape toţi membrii comitetului se află ca semnături pe memoriul prin care se cerea salvarea lui Gogu Răduiescu din procesul acuzaţilor de genocid. Fostul membru al C.P. Ex., Gogu Rădulescu, era însă de nesalvat, aşa că memoriul reprodus de revista „Totuşi iubirea” ne dovedeşte filiaţia existentă între pseudodizidenţa română şi aparatul superior al partidului comunist din România.

De altfel, caracteristica principală a acestor dizidenţi creaţi de emisiunile „Europei Libere” este învârteala. Grupul pentru Dialog Social, care a făcut atâia zarvă în jurul lui, s-a dizolvat nu numai prin compromitere, ci şi pentru că fiecare s-şi oploşit într-un loc convenabil. Al. Paleologu a ajuns în Ministerul de Externe, o vreme ambasador ia Paris. *Andrei* Pleşu a ajuns mihistru al culturii, ilustrându-se prin vedetism şi spirit comercial. Dan Hăulică s-a retras, din vreme, într-o funcţie comodă ia Paris, ca funcţionar U.N.E.S.C.O. Gabrâel Liiceanu, predicatorul moralist şi misticold din decembrie 1989 şi de mai târziu, s-a aranjat, fără cheltuială, într-o editură de stat plecarea, privatizat-o”, fosta Editură Politică, din care a făcut Editura Humanitas. Mihai Şora a fost ministru – catastrofal pentru românii din Transilvania –, la învăţământ. Toţi au profesat o ideologie complice cu interesele minorităţilor din România. Ştefan Augustin Doinaş şi Octavian Paler sunt doar „onorifici”: Unul la Uniunea Scriitorilor, altul la „România Literă”. Să se observe că mai ales cei care n-au ajuns miniştri sau proprietari de edituri şi de ziare desfăşoară o susţinută activitate de... partid, în vederea ajungerii la guvernare. Acesta este scopul, Alianţei Civice” în vârfu! căreia se agită Nicolae Manolescu, Ana Blandiana, Octavian Paler, Ştefan Augustin Doinaş, pilotaţi din umbră de Z. Ornea. Cu alte cuvinte Partidul Alianţei Civice este totuna la nivel de conducere cu Comitetul dirigent al Uniunii Scriitorilor.

Apariţia PA C. n-a fâcot decât să scoată la vedere politica agresivă, extremistă, teroristă a membrilor grupării. Excluderea lui Eugen Barbu din Uniunea Scriitorilor trebuie văzută da un act pregătitor şi definitoriu al viitorului P A.C., care cocheta, pe atunci, cu diverse forme de apolitism, dar făcea straşnic politică, de câte ori putea.

Cu acestea n-am pus încă degetul pe rană. Cazul „Incognito” face parte dintr-un mai amplu „caz Eugen Barbu”. Scriitorul Eugen Barbu a fost un nonconforrmst şi a intrat de-a lungul vieţii lui, în conflict cu multe persoane

şi instituţii oficiale din România. Istoria literaturii române de după război nu se poate scrie ignorându-i persoana şi asta nu numai pentru cărţile lui, ci şi pentru perioada când a condus „Luceafărul" şi cenaclul „Nicolae Labiş", creând un adevărat curent literar şi lansâpd numeroşi scriitori. Prin talent, autoritate profesională, dinamism literar, Eugen Barbu n-a marcat doar o epocă în literatura română postbelică, ci, mai mult decât atât, a lovit în falsele autorităţi literare, instaurate ca urmare a ocupaţiei sovietice în România şi, mai ales, în agenţii literari ai acestei ocupaţii – dogmaticii „proletcultiştii, ideologii de serviciu. Apariţia şi manifestarea lui publică însemnau, practic, moartea lor. Este cazul lui Dan Deşliu, care se agită pe cât poate, fără a. realiza că este un „mort viu46, o fantomă a decedatei literaturi „roşii", realist-socialiste, comuniste, Kremliniste, staliniste. Faptul că Dan Deşliu îl atacă pe Eugen Barbu cu atâta ferocitate este dovada acestei macabre supravieţuiri;

Echipa Kominternului din România n-a renunţat la puterea-ei. În literatură, ea a fost serios deteriorată de Eugen Barby, Eugen Barbu trebuia să cadă. A fost scos, în 1968, de ia „Luceafărul", a fost scios, tot în 1968, din conducerea Uniunii Scriitorilor, printr-un furt de voturi uriaş, a fost atacat, în 1970, pentru „Princepele, operă mare a fost atacat mai apoi pentru că era redactor-şef la „Săptămâna", a fost atacat, în 1979, ca „plagiator", a fost din nou atacat, în 1989, când a fost scos de la „Săptămâna", pentru ca mai apoi să fie exclus. În toamna lui 1990, din Uniunea Scriitorilor.